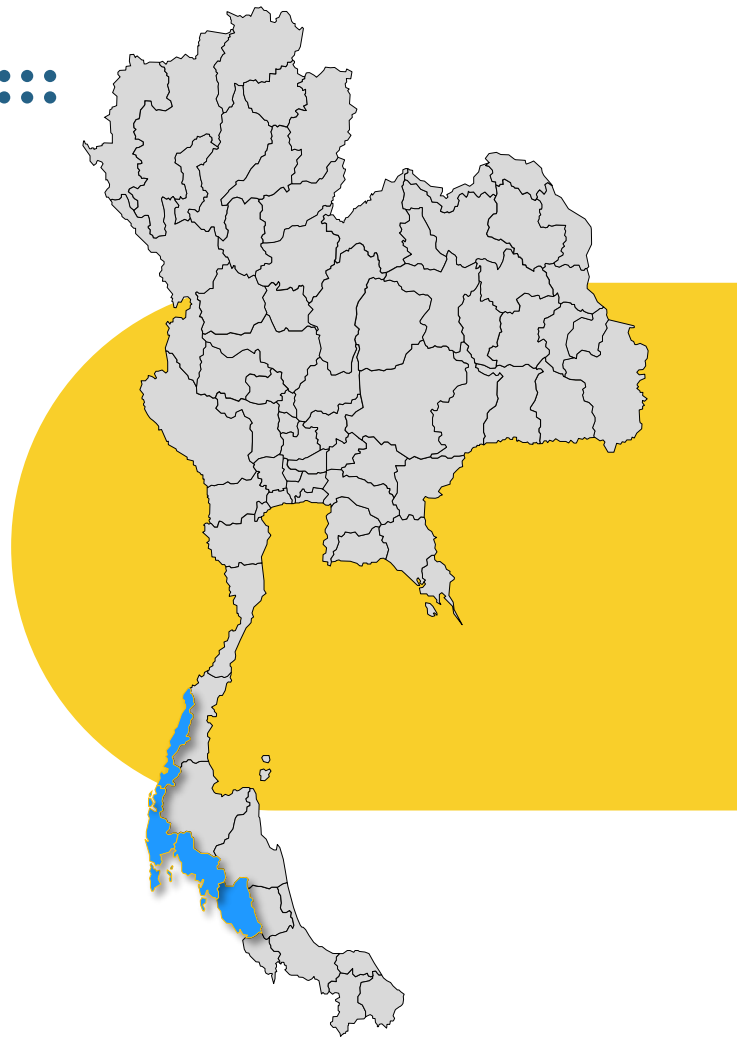

WWW.NESDC.GO.TH

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อน การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร ระดับกลุ่มจังหวัด” ปี 2568 (ภาคใต้ฝั่งอันดามัน)

นางสาวดวงกมล วัฒนกิจ

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม 2568
ณ โรงแรมเรือรัษฎา จังหวัดตรัง

หัวข้อการนำเสนอ ::::

1. เป้าหมายและสถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญระดับกลุ่มจังหวัด
2. สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญรายจังหวัด
 - สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ
 - ปัญหาและช่องว่างที่สำคัญ
3. ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญระดับกลุ่มจังหวัด
4. บทบาทของวุฒิสภาในการขับเคลื่อนการพัฒนา

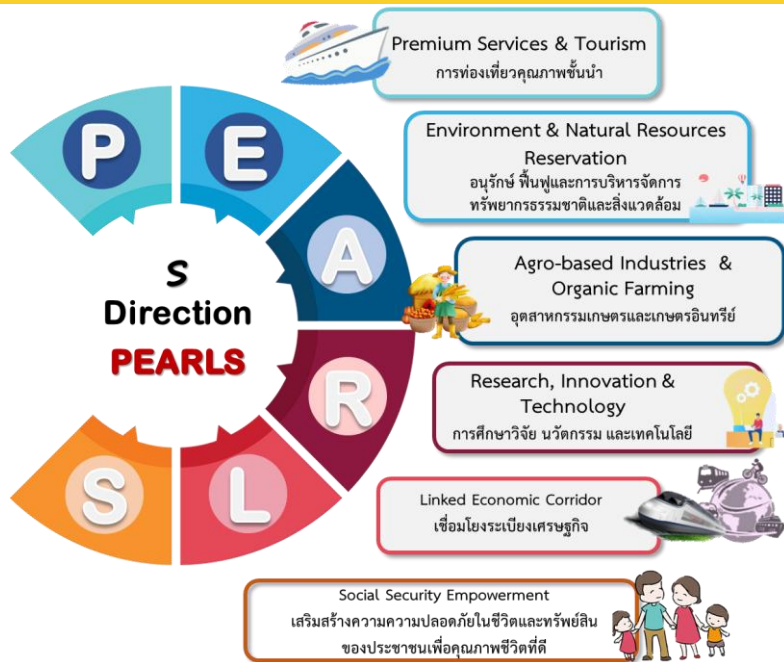

01

**เป้าหมายและสถานการณ์
การพัฒนาที่สำคัญ
ระดับกลุ่มจังหวัด**

เป้าหมายการพัฒนาภาคใต้

แนวทางการพัฒนา

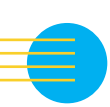
1. **พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ** รวมทั้งธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและมูลค่าสูง
2. **พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรหลัก** ด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง
3. **ส่งเสริมการผลิตและการแปรรูป** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและปศุสัตว์หลักของภาค
4. **อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ** และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. **พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านพรมแดน** รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ให้เป็นประตูการค้าการลงทุน และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของภาค
6. **เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน** ของประชาชน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมายการพัฒนาภาคใต้ เป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค”

- ประเด็นการพัฒนา**
- 1 พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
 - 2 อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
 - 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
 - 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก
 - 5 อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
 - 6 พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

เครื่องมือในการนำเสนอสถานการณ์การพัฒนา

: สถานการณ์ด้านประชากรและดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index : HAI)

HAI เป็นเครื่องมือประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความก้าวหน้าของคนทั้งในระดับประเทศ ภาค และจังหวัด ซึ่งสะท้อนจุดเด่นและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ต้องปรับปรุงอย่างรอบด้าน เพื่อนำไปสู่การติดตามประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าของคน และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

แนวคิดและองค์ประกอบ

มีความครอบคลุมประเด็น ดังนี้

1. การมีสุขภาพที่ดี
2. มีการศึกษา
3. มีชีวิตการทำงานที่ดี
4. มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
5. มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี
6. มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย
7. มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง
8. มีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

HAI เป็นดัชนีรวม (composite index) ประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อย 32 ตัวชี้วัด

โครงสร้างประชากรและสถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

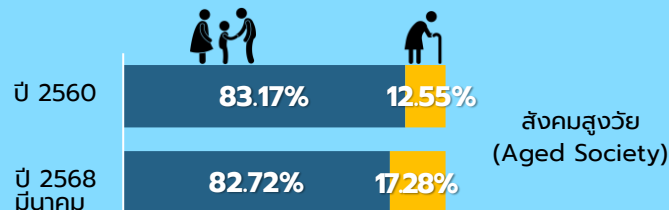
ภาคใต้ฝั่งอันดามันเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 403,119 คน
คิดเป็นร้อยละ 17.28 ของประชากร
ทั้งหมดในภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประชากรรวมทั้งสิ้น
2,333,148 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 40.09 เมื่อเทียบกับปี 2560

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 2568

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ

- ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ในปี 2566 อยู่ที่ 0.6311 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (0.6383)
- มิติที่ความก้าวหน้ามากที่สุด คือ **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร** อยู่ที่ 0.8509 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่ 0.8082
- มิติที่เป็นจุดอ่อน คือ **มิติด้านการศึกษา** อยู่ที่ 0.5265 แต่ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (0.4985) ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของเด็กอายุ 15 ปีขึ้นไป ลดลงจากปีก่อนหน้า

ด้านเศรษฐกิจและชีวิตการทำงาน

- รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ** โดยในปี 2566 อยู่ที่ 170,848 บาท/คน/ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีมูลค่า 248,789 บาท/คน/ปี
- สัดส่วนคนจนลดลง**จากร้อยละ 7.93 ในปี 2565 เป็นร้อยละ 5.11 ในปี 2566 แต่ยังมีสัดส่วนคนจนสูงกว่าในระดับประเทศ (ร้อยละ 3.41) เกือบ 2 เท่าตัว

02

สถานการณ์การพัฒนา ที่สำคัญรายจังหวัด

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดระนอง

เป้าหมายการพัฒนา : “ระนองเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรมูลค่าสูง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต”

ประเด็นการพัฒนา : 1) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและชุมชนอย่างยั่งยืน 2) พัฒนาการเกษตรมูลค่าสูง 3) ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 4) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และ 5) การเชื่อมโยงการค้ากับภูมิภาคเอเชีย

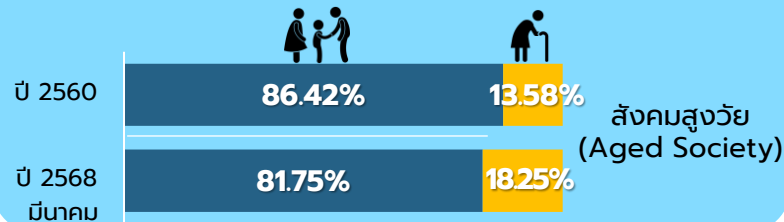
จังหวัดระนองเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 35,199 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 18.25
ของประชากรทั้งหมด

ประชากรรวมทั้งสิ้น
192,850 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 36.18 เมื่อเทียบกับปี 2560

หมายเหตุ : ไม่รวมประชากรที่เกิดปีจันทร์คดี
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 68

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

จำนวนประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง

- อัตราการเกิดสูงกว่าอัตราการตาย ในปี 2560 มีสัดส่วนการตายต่อการเกิดอยู่ที่ 1 : 2.48 ในขณะที่ปี 2567 มีสัดส่วนการตายต่อการเกิดอยู่ที่ 1 : 1.23
- แต่อัตราเด็กแรกเกิดในช่วงปี 2560 – 2567 มีแนวโน้มลดลงกว่าร้อยละ 40 โดยในปี 2560 มีเด็กเกิด 2,515 คน และลดลงเหลือ 1,488 คน ในปี 2567
- สตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีการตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น โดยในปี 2567 มีการตั้งครรภ์ซ้ำอยู่ที่ร้อยละ 14.62 เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่ร้อยละ 13.33 และสูงกว่าค่าเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดไว้ ที่ร้อยละ 12.5

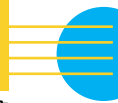
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ผู้สูงอายุจำนวนมากเป็นกลุ่มเปราะบาง

- ผู้พิการเป็นเกือบครึ่งเป็นผู้สูงอายุ โดยในปี 2566 มีจำนวนผู้พิการที่เป็นผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 2,027 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ของจำนวนผู้พิการทั้งหมด จำนวน 4,377 คน
- สัดส่วนแรงงานผู้สูงอายุ ในปี 2566 มีผู้สูงอายุที่ทำงานจำนวน 17,942 คน คิดเป็นร้อยละ 11.44 ของผู้มีงานทำทั้งหมดจำนวน 156,704 คน

ที่มา: โครงการสำรวจภาวะการดำเนินงานของประชากร Q4 ปี 2566 และรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดระนอง ปี 2567

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดระนอง

ค่าดัชนีย้อยลดลงจากปีก่อน

ค่าดัชนีย้อยเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดระนอง มีการพัฒนาคนในภาพรวม**ดีขึ้น** โดยมีค่าดัชนี HAI = 0.6383 (ลำดับที่ 35) เพิ่มขึ้นจาก 0.6274 ในปี 2565 (ลำดับที่ 57) โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของการพัฒนาด้านการศึกษา ชีวิตการทำงาน เศรษฐกิจ การคมนาคมสื่อสาร และการมีส่วนร่วม ขณะที่ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ แม้ว่าการพัฒนาด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนจะมีแนวโน้มลดลง แต่ยังมีค่าคะแนนสูงเป็นลำดับที่ 4 ของประเทศ

ด้านสุขภาพ

- สัดส่วนประชากรพิการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ: 2.12 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 2.26 (ปี 2566)
- การตกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ยังมีสัดส่วนคงที่อยูในระดับสูง ที่ร้อยละ: 11.73 ซึ่งอยู่ในอันดับ 76 ของประเทศ

ด้านการศึกษา

- ปีการศึกษาเฉลี่ย (15 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้น จาก 7.97 ปี (2565) เป็น 8.58 (ปี 2566)
- อัตราการเข้าเรียนระดับ ม.ปลาย และอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 65.91 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 68.07 (ปี 2566) แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่ร้อยละ: 85.12
- คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ม.ปลายเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 28.27 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 30.80 (ปี 2566) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่ร้อยละ: 29.85

ด้านชีวิตการทำงาน

- อัตราการว่างงานลดลง จากร้อยละ: 10.6 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 0.59 (ปี 2566) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- อัตราการทำงานต่ำระดับลดลง จากร้อยละ: 0.08 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 0.05 (ปี 2566)
- แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ: 33.30 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 33.37 (ปี 2566)

ด้านเศรษฐกิจ

- สัดส่วนประชากรยากจนลดลงอย่างมาก จากร้อยละ: 14.57 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 6.83 (ปี 2566) แต่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่ร้อยละ: 3.41
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวคงที่ ที่ 103,800 บาท/คน/ปี คิดเป็นลำดับที่ 48 ของประเทศ

ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

- ประชากรที่ประสบภัยพิบัติเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 0.96 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 4.07 (ปี 2566) อยู่ในอันดับที่ 71 ของประเทศ และสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ที่ร้อยละ: 1.06
- อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น จาก 1.03 เรื่องต่อประชากรแสนคน เป็น 2.59 เรื่องต่อประชากรแสนคน (ปี 2566) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ที่ 1.73 เรื่อง/ประชากรแสนคน
- ครีวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้วัสดุทนทนและเป็นของตนเองลดลง จากร้อยละ: 61.65 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 59.15 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ที่ร้อยละ: 70.75

ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน

- ครีวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยวเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 5.08 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 6.88
- เด็ก/เยาวชนเข้าสู่สถานพินิจ/คุ้มครองเพิ่มขึ้น จาก 3.37 ต่อ ประชากรกลุ่มอายุพันคน (ปี 2565) เป็น 3.57 ต่อ ประชากรกลุ่มอายุพันคน (ปี 2566) อยู่ในอันดับที่ 68 ของประเทศ

ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร

- หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้งานได้ตลอดปีเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 49.40 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 53.04 (ปี 2566) แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ที่ 70.86 ค่อนข้างมาก
- ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 90.90 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 95.24 (ปี 2566) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่ร้อยละ: 89.54
- ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้น จากร้อยละ: 97.82 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 98.38 (ปี 2566)

ด้านการมีส่วนร่วม

- สัดส่วนประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ: 75.25 (ปี 2565) เป็นร้อยละ: 75.66 (ปี 2566)
- จำนวนองค์กรชุมชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 24147 แห่ง ต่อ ประชากรแสนคน เป็น 24254 แห่ง ต่อ ประชากรแสนคน

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ โดยระบบขนส่งสาธารณะยังไม่ถึงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ขาดท่าเทียบเรือในการเดินทางไปหมู่เกาะ สนามบินระนองมีขนาดเล็กและมีเที่ยวบินน้อย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่สูง รวมทั้งบ่อน้ำแร่ร้อนในพื้นที่ยังขาดการสร้างมูลค่าเพิ่มและประชาสัมพันธ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ที่มา: แผนพัฒนาจังหวัดระนอง 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปี 2569

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

ระนองยังไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรวมที่ถูกต้อง โดยสถานที่กำจัดขยะส่วนใหญ่เป็นของ อบก. ขนาดเล็กที่มีการจัดการแบบเทกองกลางแจ้ง (Open Dump)/เผาด้วยเตาขนาดเล็กที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ

การแพร่ระบาดของยาเสพติด

มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดผ่านพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ โดยในปี 2566 มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 4,943 ราย คิดเป็นอัตรา 2,752 คน/ประชากรแสนคน อยู่ในอันดับที่ 2 ของประเทศ 9

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดพังงา

เป้าหมายการพัฒนา : “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพ เกษตรยั่งยืน สังคมแห่งการเรียนรู้สู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ พังงาแห่งความสุข”

ประเด็นการพัฒนา : 1) ส่งเสริมคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพครบวงจร 2) พัฒนาศักยภาพภาคเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง ควบคู่เกษตรสีเขียวอย่างครบวงจรและยั่งยืน 3) สงวนรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพอย่างสมดุลยั่งยืน และ 4) ยกระดับคุณภาพชีวิตเมืองสุขภาพและความปลอดภัย เพื่อสร้างสังคมให้มั่นคง น่ายอยู่

จังหวัดพังงาเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์

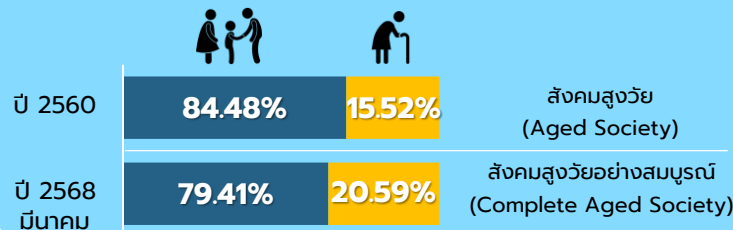
ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 54,770 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 20.59
ของประชากรทั้งหมด

หมายเหตุ : ไม่รวมประชากรที่เกิดปีจันทร์คด
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 68

ประชากรรวมทั้งสิ้น 265,993 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.94 เมื่อเทียบกับปี 2560

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

จำนวนประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง

- อัตราการตายสูงกว่าอัตราการเกิด ปี 2567 สัดส่วนการตายต่อการเกิดอยู่ที่ประมาณ 1 : 0.702 โดยมีการเกิด 1,393 คน และการตาย 1,983 คน
- อัตราเด็กแรกเกิดในช่วงปี 2560 – 2567 มีแนวโน้มลดลงกว่าร้อยละ 52.76 โดยปี 2567 มีจำนวนเด็กแรกเกิดต่ำสุดที่ 1,393 คน เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีการเกิด 2,949 คน

ผู้สูงอายุจำนวนมากเป็นกลุ่มเปราะบาง

- ผู้พิการเป็นผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 57.68 (จำนวน 5,557 คน) ของจำนวนผู้พิการที่ได้รับการจดทะเบียนทั้งหมดในจังหวัด ปี 2566 (จำนวน 9,635 คน) และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- สัดส่วนแรงงานผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 10.94 (จำนวน 14,183 คน) ของผู้มีงานทำทั้งหมดในจังหวัด ปี 2566 (จำนวน 129,633 คน)

ครัวเรือนเปราะบางส่วนใหญ่
เป็นกลุ่มผู้มีรายได้น้อย
และมีบุคคลในภาวะพึ่งพิง

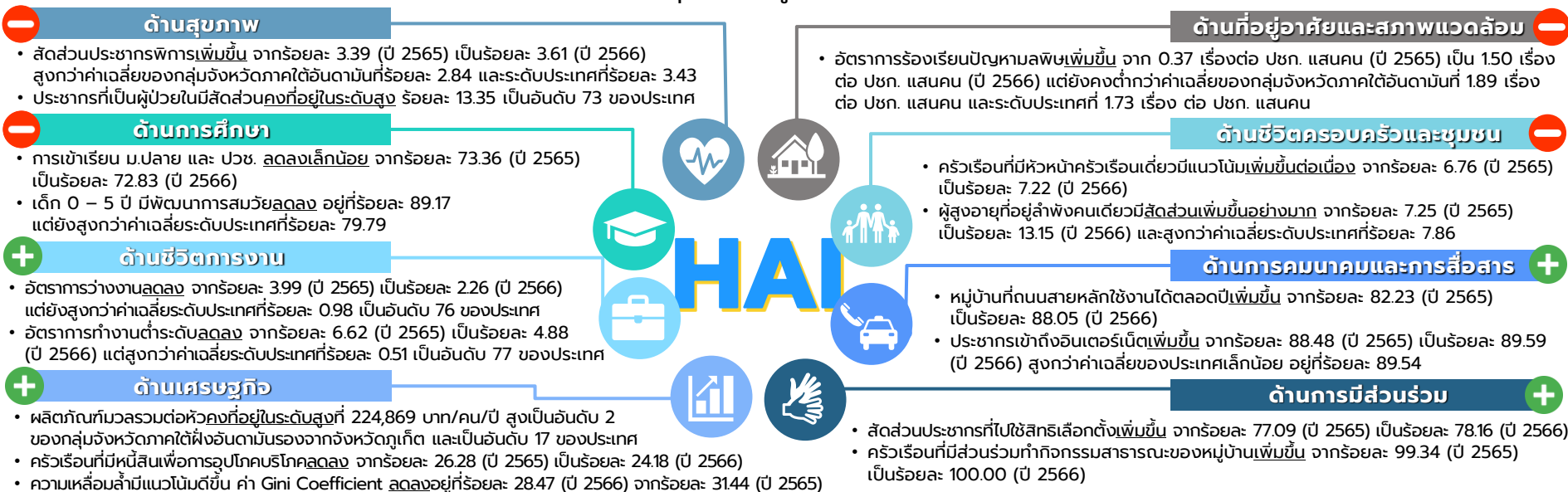
- ครัวเรือนเปราะบางคิดเป็นร้อยละ 56.9 เป็นครัวเรือนที่มีรายได้น้อย และมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง 1-2 คน (จำนวน 5,315 ครัวเรือน)

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดพังงา

- ➖ ค่าดัชนีย่ำแย่ลงจากปีก่อน
- ➕ ค่าดัชนีดีขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดพังงา มีการพัฒนาในภาพรวม**ดีขึ้นเล็กน้อย** โดยค่าดัชนี HAI = 0.6377 (ลำดับที่ 36) เพิ่มขึ้นจาก 0.6349 ในปี 2565 (ลำดับที่ 46) โดยเป็นผลจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของการพัฒนาด้านชีวิตการงาน ด้านเศรษฐกิจ และด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ในขณะที่การพัฒนาด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และการศึกษาลดลงเล็กน้อย

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

การเชื่อมโยงระบบคมนาคมที่รองรับการท่องเที่ยวฝั่งอันดามัน
แม้จะมีโครงการพัฒนาท่าเรือวงแหวนอันดามันเชื่อมโยงการเดินทางภูเก็ต-พังงา-กระบี่ แต่ยังคงมีความท้าทายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอันรองรับ อาทิ ระบบถนน ระบบราง รวมทั้งการเชื่อมต่อกับสนามบินพังงา-ภูเก็ต เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Phangnga Andaman Wellness Economic Corridor : AWC) ในอนาคต

แรงงานในภาคการท่องเที่ยวและเกษตรกรรมยังต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าว ในขณะที่แรงงานไทยยังขาดทักษะด้านภาษาและทักษะฝีมือที่จะรองรับการแข่งขันของภาคบริการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าลดลง เนื่องจากการเจริญเติบโตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวสูง ปัญหาขยะและน้ำเสีย รวมถึงการขยายตัวของพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดกระบี่

เป้าหมายการพัฒนา : “เมืองท่องเที่ยวคุณภาพสูงและยั่งยืนระดับนานาชาติ เกษตรอุตสาหกรรมยั่งยืน สังคมน่าอยู่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปรับตัวเท่าทันต่อการรับการเปลี่ยนแปลง”

ประเด็นการพัฒนา : 1) พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูงและยั่งยืน ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคและนานาชาติ 2) ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตด้านการเกษตร ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมสะอาดและพลังงานทางเลือก 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนสู่สังคมน่าอยู่ และปรับตัวเท่าทันต่อการรับการเปลี่ยนแปลง และ 4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

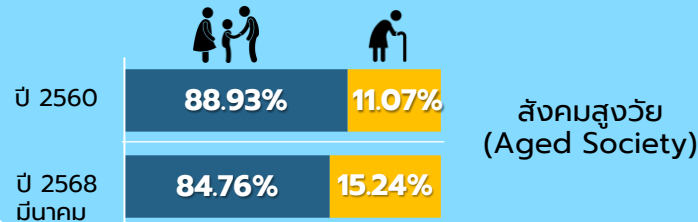
จังหวัดกระบี่เปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 73,795 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 15.24
ของประชากรทั้งหมด

ประชากรรวมทั้งสิ้น
484,088 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 31.94 เมื่อเทียบกับปี 2560

หมายเหตุ : ไม่รวมประชากรที่เกิดปีฉัตรศต
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 68

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

จำนวนการเกิดมากกว่าการตาย

- **อัตราการเกิดมากกว่าการตาย** ปี 2567 สัดส่วนการตายต่อการเกิดอยู่ที่ประมาณ 1 : 1.421 โดยมีการเกิด 4,287 คน และการตาย 3,017 คน
- **แต่อัตราเด็กแรกเกิดในช่วงปี 2560 – 2567 มีแนวโน้มลดลงกว่าร้อยละ 35.28** โดยปี 2567 มีจำนวนเด็กแรกเกิด จำนวน 4,287 คน เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีการเกิด 6,624 คน

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ผู้สูงอายุจำนวนมากอยู่ในครัวเรือนเปราะบาง และมีอัตราการทำงานสูง

- **ครัวเรือนเปราะบางร้อยละ 53.88** (จำนวน 5,819 ครัวเรือน) เป็นครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง 1-2 คน
- **ผู้พิการเป็นผู้สูงอายุร้อยละ 45.43** ของจำนวนผู้พิการที่ได้รับการจดทะเบียนทั้งหมดในจังหวัดปี 2566 (จำนวน 248,490 คน)
- **ผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 48 ยังทำงาน** จากจำนวนประชากรสูงอายุทั้งหมดในจังหวัดปี 2566 (จำนวน 69,397 คน) และคิดเป็นร้อยละ 13.61 ของผู้มีงานทำทั้งหมดในจังหวัด (จำนวน 248,490 คน)

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดกระบี่

- ➖ ค่าดัชนีย่ำแย่ลงจากปีก่อน
- ➕ ค่าดัชนีดีขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดกระบี่ มีการพัฒนาคนในภาพรวม**ดีขึ้น** โดยค่าดัชนี HAI = 0.6353 (ลำดับที่ 40) เพิ่มขึ้นจาก 0.6128 ในปี 2565 (ลำดับที่ 70) โดยเป็นผลจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของการพัฒนาด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจและชีวิตการงานเป็นหลัก ขณะที่การพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านสุขภาพ และด้านการศึกษาปรับตัวลดลงเล็กน้อย

ด้านสุขภาพ

- ➖ สัดส่วนประชากรพิการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ 2.28 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 2.37 (ปี 2566) แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้อันดามันที่ร้อยละ 2.84 และระดับประเทศที่ร้อยละ 3.43
- ➖ ประชากรที่เป็นผู้ป่วยในมีสัดส่วนคงที่อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 13.37 เป็นอันดับ 74 ของประเทศ

ด้านการศึกษา

- ➖ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ลดลงเล็กน้อย จาก 9.21 ปี (ปี 2565) เป็น 8.96 ปี (ปี 2566) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่ 9.23 ปี
- ➖ เด็ก 0 – 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 93.64 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 93.58 (ปี 2566) ทั้งนี้ อยู่ในอันดับดีที่สุดในประเทศ

ด้านชีวิตการงาน

- ➖ อัตราการว่างงานลดลง จากร้อยละ 1.79 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 1.11 (ปี 2566) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่ร้อยละ 0.98 เล็กน้อย
- ➖ อัตราการทำงานต่ำระดับลดลง จากร้อยละ 1.94 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 0.86 (ปี 2566)

ด้านเศรษฐกิจ

- ➖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวคงที่อยู่ในระดับสูงที่ 190,573 บาท/คน/ปี เป็นอันดับ 20 ของประเทศ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ 170,848 บาท/คน/ปี
- ➖ สัดส่วนประชากรยากจนลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 3.17 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 3.00 (ปี 2566)
- ➖ ความเหลื่อมล้ำมีแนวโน้มดีขึ้น ค่า Gini Coefficient ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 29.28 จาก 32.99

ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

- ➖ อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น จาก 0.42 เรื่องต่อ ปชก. แสนคน (ปี 2565) เป็น 1.45 เรื่องต่อ ปชก. แสนคน (ปี 2566)
- ➖ ประชากรที่ประสบภัยพิบัติเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากร้อยละ 0.50 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 22.74 (ปี 2566) เป็นอันดับ 77 ของประเทศ

ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน

- ➖ ครวี่เรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยวลดลง จากร้อยละ 11.81 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 7.97 (ปี 2566) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเล็กน้อย อยู่ที่ร้อยละ 8.07
- ➖ การแจ้งความคดีชีวิต/ร่างกาย/เพศ/ประทุษร้ายต่อภรรยาลดลง จาก 186.85 คดีต่อ ปชก. แสนคน (ปี 2565) เป็น 165.52 คดีต่อ ปชก. แสนคน (ปี 2566)

ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร

- ➖ หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้งานได้ตลอดปีเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 68.83 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 75.32 (ปี 2566)
- ➖ อัตราการตายจากอุบัติเหตุบนท้องถนนลดลง จาก 27.86 รายต่อ ปชก. แสนคน (ปี 2565) เป็น 23.18 รายต่อ ปชก. แสนคน (ปี 2566)

ด้านการมีส่วนร่วม

- ➖ สัดส่วนประชากรที่ไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 79.58 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 82.53 (ปี 2566)
- ➖ ครวี่เรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 97.72 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 99.77 (ปี 2566)

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่ผ่านมามีการสั่งปิดจุดดำน้ำหลายแห่งในหมู่เกาะพีพี จากการเกิดปะการังฟอกขาว ที่มีสาเหตุมาจากทั้งภาวะโลกร้อน การทิ้งขยะ และการสัมผัสปะการังของนักท่องเที่ยว ทำให้ระบบนิเวศเสียสมดุล

พืชเศรษฐกิจหลัก (ปาล์มน้ำมัน & ยางพารา) ยังไม่ไปสู่การแปรรูปขั้นสูง และส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านมาตรฐาน RSPO/GAP ที่ทำให้สินค้ามีราคาสูงและส่งออกไปต่างประเทศได้มากขึ้น

แม่วัยใส/การตั้งครรภ์ไม่พร้อม มีสัดส่วนสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งกลุ่มแม่อายุ 10-14 ปี และอายุ 15-19 ปี โดยมีสาเหตุสำคัญจากการขาดความเอาใจใส่ของพ่อแม่ ค่านิยม/การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และการล่วงละเมิดจากบุคคลใกล้ชิด

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดภูเก็ต

เป้าหมายการพัฒนา : “ศูนย์กลางการท่องเที่ยว การศึกษา นวัตกรรมบริการ ในระดับมาตรฐานนานาชาติ และการพัฒนาที่ยั่งยืน”

ประเด็นการพัฒนา : 1) การพัฒนาสู่เมืองเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และบริการมูลค่าสูงระดับนานาชาติ (Value-based economy and high value service) 2) การพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่ทันสมัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 3) การพัฒนาคน ชุมชน สังคม บริการรัฐ และการจัดการความมั่นคง ความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย (Human resource, Social development and Security Management)

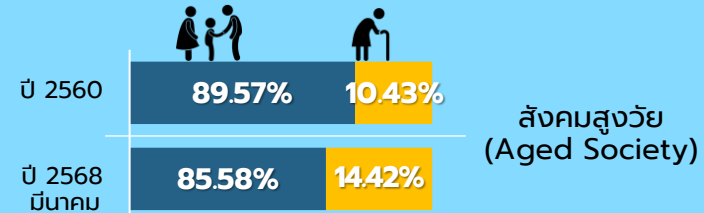
จังหวัดภูเก็ตเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 62,175 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 14.42
ของประชากรทั้งหมด

ประชากรรวมทั้งสิ้น
431,136 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 48.23 เมื่อเทียบกับปี 2560

หมายเหตุ : ไม่รวมประชากรที่เกิดปีจันทร์คี่
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 68

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

อัตราการเกิดมากกว่าการตาย แต่มีแนวโน้มการเกิดลดลง

- อัตราการเกิดสูงกว่าอัตราการตาย โดยในปี 2567 เกิด 4,990 คน ตาย 3,157 คน ในขณะที่ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มการเกิดลดลงกว่าร้อยละ 22 (เกิด 6,370 คนในปี 2563 -> 4,990 คนในปี 2567) และมีอัตราการตายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในสัดส่วนเดียวกันที่ร้อยละ 22 (ตาย 2,584 คนในปี 2563 -> 3,157 คนในปี 2567) ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
- กลุ่มแม่วัยรุ่น/แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจากข้อมูล สส. พบว่ามีเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ในปี 2566 มีจำนวน 8 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีจำนวน 3 คน

ผู้สูงอายุจำนวนมากเป็นกลุ่มเปราะบาง

- ผู้สูงอายุร้อยละ 25.3 อยู่ในภาวะพึ่งพิง
- แม้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะติดสังคม สูงถึงร้อยละ 93.11 ของการคัดกรองทั้งหมด แต่มีผู้สูงอายุติดบ้านมีแนวโน้มสูงขึ้น (ข้อมูลระหว่างปี 2563-2566)
- ผู้สูงอายุร้อยละ 33 ยังต้องทำงาน โดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทำงานส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้าง (ร้อยละ 64.7)

ที่มา: รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดภูเก็ต, 2567

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดภูเก็ต

➖ ค่าดัชนีย่ำแย่ลงจากปีก่อน
➕ ค่าดัชนีดีขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดภูเก็ต มีการพัฒนาคนในภาพรวม **ลดลง** โดยค่าดัชนี HAI = 0.6121 (ลำดับที่ 66) ลดลงจาก 0.6317 ในปี 2565 (ลำดับที่ 50) โดยเป็นผลจากการลดลงของการพัฒนาด้านการศึกษา การคมนาคมและการสื่อสาร และด้านการมีส่วนร่วมเป็นหลัก (อันดับสุดท้ายของประเทศ) ขณะที่ด้านชีวิตการทำงานและด้านเศรษฐกิจมีคะแนนปรับตัวดีขึ้น

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

พึ่งพาการท่องเที่ยวสูง รายได้และการจ้างงานกว่าร้อยละ 80 ขึ้นกับภาคการท่องเที่ยวและบริการ ทำให้เสี่ยงต่อภัยคุกคามภายนอก อาทิ โรคระบาดภาวะเศรษฐกิจโลก และภาวะ "ท่องเที่ยวล้นเกิน" (ในปี 2567 กว่าร้อยละ 30 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดเดินทางไปภูเก็ต)

ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติเมียนมา กัมพูชา ลาว ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด (สลัมพม่า) ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การเป็นเมืองท่องเที่ยว

ปัญหาการจัดการขยะ ปัจจุบันมีขยะมากกว่า 1,000 ตันต่อวัน ซึ่งเกินขีดความสามารถของบ่อฝังกลบหลัก และคาดว่าจะแตะ 1,400 ตันต่อวันภายในสิ้นปี 2568

ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ปี 2567 มีการกัดเซาะชายหาดลึกกว่า 7.3 เมตร ทำให้เกิดน้ำท่วมถนนและสร้างปัญหาในการสัญจร

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดตรัง

เป้าหมายการพัฒนา : “เมืองแห่งการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งบนฐาน BCG”

ประเด็นการพัฒนา : 1) สร้างฐานเศรษฐกิจของจังหวัดด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน 2) ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและอาหาร ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง 3) เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และ 4) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พะยูน สัตว์ทะเลหายาก และพลังงานอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน

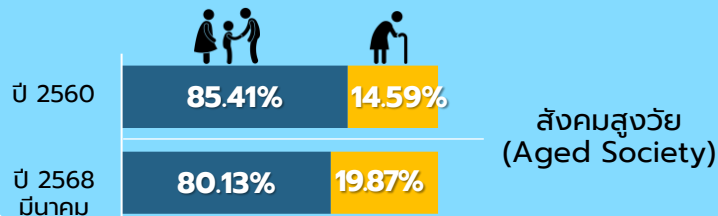
จังหวัดตรังเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 126,030 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 19.87
ของประชากรทั้งหมด

ประชากรรวมทั้งสิ้น 634,334 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ร้อยละ 34.34 เมื่อเทียบกับปี 2560

หมายเหตุ : ไม่รวมประชากรที่เกิดปีจนครคต
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 68

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

เด็กเกิดลดลงมากกว่า 1 ใน 3 และจำนวนประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง

- **จำนวนการเกิดใหม่ลดลงกว่าร้อยละ 37** จาก 6,664 ราย (ปี 2560) เป็น 4,187 ราย (ปี 2567) สะท้อนแนวโน้มการลดลงของประชากรวัยเด็ก/วัยแรงงานในอนาคตอย่างรวดเร็ว
- **อัตราการเกิดต่ำกว่าอัตราการตาย** ในปี 2567 สัดส่วนการตายต่อการเกิดมีค่าประมาณ 1 : 0.89 ลดลงจาก 1 : 1.8 ในปี 2560 ซึ่งส่งผลให้**ประชากรมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง** จาก 643,072 คน (ปี 2560) เป็น 634,959 คน (ปี 2567) (ลดลงร้อยละ 1.2) ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ผู้สูงอายุจำนวนมากเป็นกลุ่มเปราะบาง

- **ครัวเรือนเปราะบางกว่าร้อยละ 64.8** (จำนวน 12,618 ครัวเรือน) เป็นครัวเรือนรายได้ต่ำที่มีบุคคลในภาวะพึ่งพิงตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป หรือมีปัญหาที่อยู่อาศัย (ผู้สูงอายุ จำนวน 7,053 คน)
- **ผู้พิการเป็นผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 53.5** ของจำนวนผู้พิการทั้งหมดในจังหวัดปี 2566 (จำนวน 11,551 คน)
- **สัดส่วนแรงงานผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 14.45** ของผู้มีงานทำและราวร้อยละ 45 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ในปี 2566

ที่มา: รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดตรัง ปี 2567

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดตรัง

- ➖ ค่าดัชนีย่อยลดลงจากปีก่อน
- ➕ ค่าดัชนีย่อยเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดตรัง มีการพัฒนาคนในภาพรวมดีขึ้น โดยค่าดัชนี HAI = 0.6412 (ลำดับที่ 30) เพิ่มขึ้นจาก 0.6398 ในปี 2565 (ลำดับที่ 35) โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมเป็นหลัก

ขณะที่ด้านสุขภาพมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

การทอ่งเกี่ยวของตรังยังขยายตัวต่ำ แม้ว่า จะมีนโยบายส่งเสริมการทอ่งเกี่ยวเมืองรอง แต่ยังคงขาดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ทักกะของบุคลากร การเชื่อมโยงแหล่งทอ่งเกี่ยว และการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่ม นทท. เป้าหมาย

ความพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนส่ง กรณีความ ล้าช้าของการก่อสร้างสนามบิน ตรัง ที่ทำให้ขีดความสามารถในการ แข่งขันด้านการทอ่งเกี่ยวลดลง

ยางพาราและปาล์มน้ำมันยังมีคุณภาพต่ำ เทียบกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศ เพื่อนบ้าน เนื่องจากขาดการนำงานวิจัย และเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต/มูลค่าในวงกว้าง

ปัญหายาเสพติดในชุมชน เนื่องจากเป็น เส้นทางลักลอบขนย้ายยาเสพติดจากชายแดน และกระจายตัวไปสู่ผู้ค้ารายย่อย อาทิ ยาบ้าและ ยาไอซ์ ซึ่งส่งผลให้มีการก่อเหตุและจับกุมคดียาเสพติดรวมกว่า 3,818 คดี ในปี 2566

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดสตูล

เป้าหมายการพัฒนา : “สตูลเมืองแห่งความผาสุกที่ยั่งยืน”

ประเด็นการพัฒนา : 1) การเติบโตทางเศรษฐกิจบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2) การพัฒนาคนคุณภาพ สังคมแห่งความสงบเรียบร้อย สันติสุข และระบบบริการรัฐที่มีประสิทธิภาพสูง 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ความทันสมัยของเมือง การคมนาคมโลจิสติกส์ และการเชื่อมโยงภูมิภาค และ 4) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณค่าแห่งชีวิต และการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน

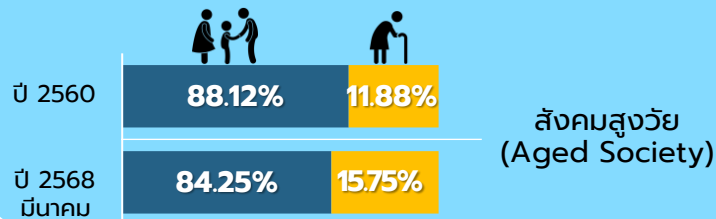
จังหวัดสตูลเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 51,150 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 15.75
ของประชากรทั้งหมด

ประชากรรวมทั้งสิ้น
324,747 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ **34.70** เมื่อเทียบกับปี 2560

หมายเหตุ : ไม่รวมประชากรที่เกิดปีจักรศคติ
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ มี.ค. 68

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

**จำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
ขณะที่การตั้งครรภ์ช้าในสตรีอายุต่ำกว่า 20 ยังมีสัดส่วนสูง**

- จำนวนการเกิดมากกว่าการตายประมาณ 1 เท่าตัว แต่มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2567 มีการเกิดใหม่ 2,581 ราย ตาย 1,864 ราย อย่างไรก็ตาม **จำนวนการเกิดลดลงมากกว่า 1 ใน 3** เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีเด็กเกิด 4,113 ราย
- **สตรีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีการตั้งครรภ์ช้าลดลงเล็กน้อย** เป็นร้อยละ 16.9 (ปี 2567) จากร้อยละ 17.3 (ปี 2566) แต่สัดส่วนยังสูงกว่าค่าเป้าหมายที่ร้อยละ 12.5

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง และระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

ผู้สูงอายุจำนวนมากเผชิญกับความเปราะบางและอยู่อาศัยเพียงลำพัง

- **ครัวเรือนเปราะบางกว่าร้อยละ 79.5** (จำนวน 6,302 ครัวเรือน) เป็นครัวเรือนรายได้ต่ำที่มีบุคคลในภาวะพึ่งพิงตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป หรือมีปัญหาที่อยู่อาศัย (ผู้สูงอายุ จำนวน 3,153 คน)
- **ผู้พิการเป็นผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 52.4** ของจำนวนผู้พิการทั้งหมดในปี 2566 (จำนวน 6,025 คน)
- **ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เพียงลำพังกว่าร้อยละ 10.4** (5,046 คน)
- **สัดส่วนแรงงานผู้สูงอายุร้อยละ 14.45** ของผู้มีงานทำทั้งหมดในปี 2566

ที่มา: รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสตูล ปี 2567

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดสตูล

- ค่าดัชนีย่ำแย่ลงจากปีก่อน
- ค่าดัชนีย่ำแย่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน
- ค่าดัชนีย่ำแย่คงที่เท่ากับปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดสตูล มีการพัฒนาคนในภาพรวมลดลง โดยค่าดัชนี HAI = 0.6215 (ลำดับที่ 56) ลดลงจาก 0.6235 ในปี 2565 (ลำดับที่ 64) โดยเป็นผลจากการลดลงของการพัฒนาด้านสุขภาพ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมเป็นหลัก ขณะที่ด้านการคมนาคมและการสื่อสารมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

ปาล์มน้ำมันมีผลผลิต/ไร่/ปีต่ำที่สุด

ในกลุ่ม จว.อันดามัน โดยผู้ปลูกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ขาดเงินทุน/ความรู้ และการรวมกลุ่มยังไม่มีประสิทธิภาพเนื่อง จึงขาดพลังในการลดต้นทุนและควบคุมคุณภาพผลผลิต

ขยะมูลฝอยล้นแหล่งท่องเที่ยว

อาทิ เกาะหลีเป๊ะ มีปริมาณขยะเฉลี่ยกว่า 300 ตัน/เดือนในช่วง high season เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ นทท. และชุมชนในการลด/คัดแยกขยะ ส่งผลต่อความสะอาดและปัญหายาขยะเล

อุทกภัยมีแนวโน้มรุนแรงและฉับพลัน

ปี 2566 เกิดอุทกภัยใน จ.สตูล กว่า 9 ครั้ง เนื่องจากฝนตกหนักและยาวนานในช่วงมรสุม และแหล่งกักเก็บ/ระบายน้ำมีไม่เพียงพอ จึงเกิดน้ำป่าไหลหลากและน้ำท่วมฉับพลันสร้างความเสียหายในหลายอำเภอ

ความรุนแรงในครอบครัวยังน่ากังวล

โดยระหว่างปี 2560-2566 มีเหยื่อความรุนแรงเฉลี่ยถึง 23 คน/ปี และส่วนใหญ่เป็นสตรี เด็ก/เยาวชน ซึ่งมีสาเหตุมาจากความเครียด การมีเมมา/ยาเสพติด และการล่อลวงเมิดทางเพศ

...

03

**ประเด็นท้าทาย
ในการดำเนินงานที่สำคัญ
ระดับกลุ่มจังหวัด**

...

สรุปประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

01 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- แรงงานในภาคการท่องเที่ยวและการเกษตรขาดทักษะที่จำเป็นในการทำงาน อาทิ ทักษะด้านภาษา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเป็นผู้ประกอบการ และทักษะรูปแบบใหม่ ที่จะรองรับการแข่งขันในระดับสากล และตอบโจทย์ธุรกิจในอนาคต เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเกษตรอัจฉริยะ เป็นต้น
- การแพร่ระบาดของยาเสพติดในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะภูเก็ต ระนอง พังงา และกระบี่ และมีแนวโน้มว่าผู้ใช้สารเสพติดจะเป็นเยาวชนที่มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ โดยมีสาเหตุมาจากการได้รับสื่อที่ไม่เหมาะสม และไม่ได้รับการดูแลจากผู้ปกครอง อย่างเพียงพอ

02 ด้านเศรษฐกิจและรายได้

- พืชเศรษฐกิจที่สำคัญยังมีคุณภาพต่ำและขาดขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ได้แก่ ยางพารา และปาล์มน้ำมัน เนื่องจากขาดการนำงานวิจัยและเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างมูลค่าและยกระดับมาตรฐานการผลิต รวมถึงเกษตรกรรายย่อยยังขาดการรวมกลุ่ม การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ นอกจากนี้ ยังเผชิญความท้าทายจากราคาผลผลิตตกต่ำ และต้นทุนการผลิตที่สูง
- การท่องเที่ยวเมืองรองยังขาดการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ อาทิ ระนอง ตรัง โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ในขณะที่ภูเก็ตและกระบี่ยังพึ่งพาการท่องเที่ยวสูง และมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามภายนอก อาทิ การเกิดโรคระบาด ภาวะเศรษฐกิจโลก

03 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การจัดการขยะมูลฝอยยังไม่มีประสิทธิภาพ อาทิ ขาดสถานที่และระบบกำจัดขยะที่เพียงพอ และถูกหลักสุขาภิบาล ผู้ประกอบการ ประชาชน และนักท่องเที่ยว ขาดการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ การคัดแยกขยะต้นทาง และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาขยะสะสม โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว
- การท่องเที่ยวล้นเกินส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จากปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาวที่มีสาเหตุหนึ่งมาจากการท่องเที่ยวล้นเกิน ซึ่งสร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศทางทะเล จึงต้องเร่งสร้างสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- สถานการณ์อุทกภัยมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นและสร้างความเสียหายในหลายพื้นที่ เนื่องจากแหล่งกักเก็บและระบายน้ำไม่เพียงพอ ปัญหากัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งชุมชนต้องเร่งเตรียมความพร้อมในการรับมือ โดยเฉพาะการดูแลกลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง/ผู้พิการ

04

บทบาทของวุฒิสภา
ในการขับเคลื่อนการพัฒนา

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา

... วุฒิสภาสารนาการสมอง ระดับกลุ่มจังหวัด ...

วัตถุประสงค์

สร้างเครือข่ายและกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างวุฒิสภา ระดับกลุ่มจังหวัด โดยมีประเด็นขับเคลื่อนที่ตอจอยการพัฒนา กลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับศักยภาพของวุฒิสภาฯ และบริบทของพื้นที่ ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแต่ละกลุ่มจังหวัด

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 15 กลุ่มจังหวัด ได้แก่

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

กลุ่มจังหวัดภาคใต้่าวไทย
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

2567

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2568

กลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ันตามัน

2569

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน
กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

กทม.

กำหนดพื้นที่และประเด็นนำร่อง
ขับเคลื่อนการพัฒนา
กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย

ติดตามผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ และภาคีเครือข่าย ทั้งปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา
และอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนงานวุฒิสภาฯ ในระยะยาว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

วุฒิสภาฯ มีเครือข่ายและความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานการพัฒนาแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ สามารถนำไปประมวลเพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ระยะ 5 ปี

●●● ผลการดำเนินงานของวุฒิสภาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

มีวุฒิสภาที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถติดตามได้ 151 คน

วุฒิสภา 7 คน

ผลงานโดดเด่น

- วิทยาการสอนทำนํ้ามกาหยุ เพนทัก้าปาเตะ สอนปลูกสมุนไพร เศรษฐกิจพอเพียง
- อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สอนวิชาพลศึกษา สุขศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา

วุฒิสภา 6 คน

ผลงานโดดเด่น

- วิทยาการและที่ปรึกษาด้านสุขภาพจิตและยาเสพติดของ รพ.ท้ายเหมืองชัยพัฒน์/วิทยาการการเข้าถึงสิทธิบัตรทอง/ให้ความรู้ด้านเกษตร
- ร่วมกับชุมชนศึกษาวิจัยการแก้ปัญหาหน้าในคลองพังงาเน่าเสีย

วุฒิสภา 55 คน

ผลงานโดดเด่น

- เป็นผู้ทรงคุณวุฒิกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- วิทยาการสอนการช่วยชีวิตเบื้องต้น/ผู้นำออกกำลังกาย/เพนทัก้าปาเตะ/สอนภูมิปัญญาไทย
- ประสานดูแลผู้สูงอายุติดเตียงและอุปการะเด็กยากไร้

ระนอง

พังงา

ภูเก็ต

กระบี่

ตรัง

สตูล

วุฒิสภา 9 คน

ผลงานโดดเด่น

- ที่ปรึกษาและวิทยาการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้
- ดำเนินโครงการเด็ก ป.6 ตกน้ำไม่ตาย ดำน้ำได้ ว่ายน้ำเป็น เล่นน้ำปลอดภัย ร่วมกับการกีฬาแห่งประเทศไทย

วุฒิสภา 37 คน

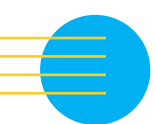
ผลงานโดดเด่น

- ที่ปรึกษาและวิทยาการด้านการป้องกันโรค NCDs/สารเสพติด/เกษตรพอเพียง/ด้านกฎหมาย
- ผู้ประสานสมัชชาสุขภาพจังหวัดตรัง

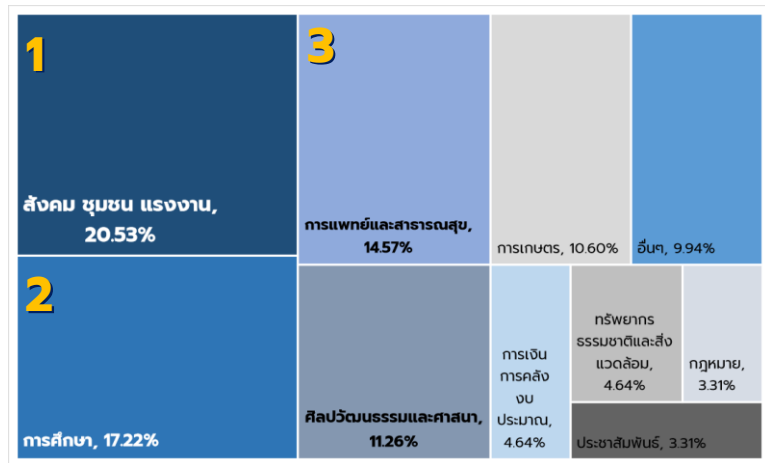
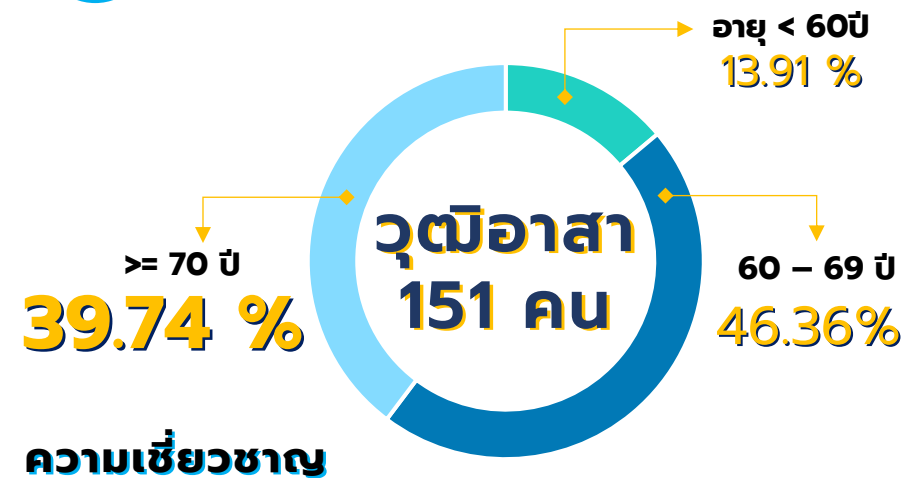
วุฒิสภา 37 คน

ผลงานโดดเด่น

- วิทยาการ ครูภูมิปัญญา โคกหนองนา โมเดล
- ผู้ทรงคุณวุฒิสมาคมแพทย์แผนไทยสตูล
- ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดสตูล

ความเชี่ยวชาญและผลการดำเนินงานวุฒิสภาธนาคารสมอง

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 6 ด้าน

- ด้านการส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก**
อาทิ อบรมให้ความรู้ด้านงานฝีมือ เพิ่มผ้าปาเต๊ะ เย็บกระเป๋าจากเส้นพลาสติก แปรรูปผลิตภัณฑ์
- ด้านการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และส่งเสริมศักยภาพมนุษย์**
อาทิ วิทยากรด้านวัฒนธรรมไทย วิทยาศาสตร์การกีฬา สอนภาษาอังกฤษเยาวชนในสถานพินิจ ที่ปรึกษาการเงินการบัญชี
- ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสุขภาวะที่ดี**
อาทิ ให้ความรู้และทักษะการดูแลสุขภาพพร้อมกับ sw. และ สสจ. สอนการช่วยชีวิตเบื้องต้น วิทยากรด้านสุขภาพจิตและยาเสพติด วิทยากรออกแบบท่าออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ
- การอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม**
อาทิ ให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมการรำโนราห์ หนังตะลุง การฟื้นฟูประเพณีชักพระ วิทยากรให้ความรู้ในหลักพระพุทธศาสนา
- ด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
อาทิ ร่วมวิจัยแก้ปัญหาคลองน้ำเสีย ส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การพัฒนาเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้**
อาทิ ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและความสงบเรียบร้อยในชุมชน พัฒนาชุมชนเข้มแข็งผ่านโครงการสตุลไฮเออร์ พัฒนาชุมชน/สหกรณ์เพื่อรองรับสังคมสูงวัย

...

ประเด็นระดมความเห็น ของวุฒิสภา ธนาคารสมอง

1. ประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อน
การพัฒนาในกลุ่มจังหวัด
2. แนวทางการขับเคลื่อนและวุฒิสภา
ที่เป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อน

ช่องทางการรับรู้ข้อมูล และประชาสัมพันธ์

1

Facebook
ธนาคารสมองมูลนิธิพัฒนาไท

2

YouTube มูลนิธิพัฒนาไท
(Pattanathai foundation)

3

TikTok มูลนิธิพัฒนาไท
(Pattanathai foundation)

4

กลุ่ม Line
(สศช. Brainbank)

WWW.NESDC.GO.TH

THANK YOU

